

عنوان: بررسی کیفیت ارائه خدمات مراقبت‌های دوران بارداری در مراکز بهداشتی درمانی شهر اهر، سال ۱۳۷۶

نام دانشجو: حمیده پیری

رشته و مقطع تحصیلی: کارشناس ارشد پرستاری بهداشت جامعه

استاد راهنما: مهین برادران رضایی

اساتید مشاور: سکینه محمد علیزاده، احمد آقازاده

شماره پایان نامه: ۷۵

مقدمه: برای اکثریت ۱۵۰ میلیون زنی که هر سال بارداری شوند زایمان واقعه خوشایندی نیست زیرا می‌تواند دورانی پر از مشقت، همراه با درد، ترس، رنج و حتی مرگ باشد. از هر سه مورد حاملگی دست کم یک مورد آن با عوارضی مانند خونریزی، عفونت، عوارض فشار خون و موانع زایمانی همراه است که نیمی از این موارد (حدود ۲۳ میلیون) به معالجات تخصصی نیاز دارد و حدود ۵۸۵ هزار زن هر سال به علت بارداری و عوارض ناشی از آن جان خود را از دست می‌دهند. این موارد حاکی از عدم کفایت مراقبت‌های دوران بارداری است. طبق گزارش سازمان جهانی بهداشت در سال ۱۹۹۵ در بعضی از مناطق علی‌رغم پوشش وسیع خدمات بهداشتی، میزان مرگ و میر مادران و نوزادان بالا می‌باشد و ضروری است که کیفیت مراقبت‌های انجام شده در آنها مورد بررسی قرار گیرد. در ایران با موفقیت‌های بدست آمده در زمینه گسترش شبکه، پوشش چشمگیر در ایمن سازی، کاهش میزان رشد جمعیت، کاهش مرگ و میر و افزایش دسترس مردم به آب آشامیدنی سالم ایجاد شده است و زمان آن رسیده که به کیفیت خدمات بهداشتی به ویژه نیازهای گروه‌های آسیب پذیر جامعه مانند مادران، کودکان و نوزادان توجه بیشتری مبذول گردد لذا با توجه به موارد فوق و شعار سال ۱۹۹۸ سازمان جهانی بهداشت مبنی بر مادری ایمن انجام پژوهشی تحت عنوان بررسی کیفیت ارائه خدمات مراقبت‌های دوران بارداری در مراکز بهداشتی درمانی شهر اهر ضروری به نظر می‌رسید.

روش کار: این پژوهش یک مطالعه توصیفی است و ابزار گردآوری داده‌ها برگه مصاحبه با کارکنان بهداشتی و مشاهده مراقبت‌های ارائه شده توسط کارکنان بهداشتی به زنان باردار و مطالعه پرونده تکمیل گردید. تجزیه و تحلیل داده‌ها در این پژوهش با استفاده از کامپیوتر و از طریق نرم افزار SPSS انجام شد و از روش‌های آماری توصیفی و آزمونهای χ^2 و فیشر استفاده گردید.

یافته‌ها: یافته‌های این پژوهش نشان داد که در کل کیفیت ارائه خدمات مراقبت‌های دوران بارداری در بیشتر موارد (۶۸/۸٪) متوسط، در ۲۱/۳ درصد موارد ضعیف، در ۹/۵ درصد موارد خوب و در ۰/۴ درصد موارد غیر قابل قبول بود.

کیفیت ارائه خدمات در زمینه پذیرش مادران در بیشتر موارد (۶۲/۵٪) متوسط، در زمینه معاینه مادران باردار در بیشتر موارد (۷۲/۱٪) ضعیف، در زمینه اقدامات انجام شده به مادران باردار در بیشتر موارد (۵۲/۱٪) متوسط، در زمینه آموزش مادران باردار در بیشتر موارد (۳۸/۳٪) متوسط و در زمینه پی‌گیری مادران باردار در بیشتر موارد (۴۷/۹٪) خوب بود. همچنین یافته‌های پژوهش نشان داد که بین کلیه مشخصات فردی - اجتماعی افراد مورد پژوهش و کیفیت ارائه خدمات در زمینه معاینه و آموزش زن باردار، بین سابقه کار و کیفیت ارائه خدمات در زمینه اقدامات انجام شده، بین وضعیت تأهل و کیفیت ارائه خدمات در زمینه پی‌گیری و بین سن، سابقه کار، سمت و کیفیت ارائه کل خدمات مراقبت‌های دوران بارداری ارتباط معنی‌دار آماری وجود داشت ($p < 0.05$).

نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان داد که کیفیت ارائه مراقبت‌های دوران بارداری در بیشتر موارد (۶۸/۸٪) متوسط بود. با توجه به اینکه کارکنان بهداشتی به عنوان ارائه دهندگان مراقبت‌های بهداشتی مهمترین نقش را در بهبود کیفیت ارائه مراقبت‌های دوران بارداری دارند. اطلاعات حاصل از این پژوهش می‌تواند در برنامه ریزی مسئولین بهداشتی درمانی کشور جهت بهبود کیفیت مراقبت‌های دوران بارداری از طریق ایجاد کلاسها و دوره‌های باز آموزی و آموزش کارکنان بهداشتی، ارزشیابی کارکنان بهداشتی در حین ارائه خدمات بهداشتی نقش عمده‌ای را ایفا کند.

واژه‌های کلیدی: کیفیت - مراقبت‌های دوران بارداری - کارکنان بهداشتی.